Nizomiddin Mir Alisher Navoiy g'azallarini o'rganish

Darsning maqsadi

- O’quvchilarda Alisher Navoiy va uning g’azallari mazmun   mohiyati haqida tushuncha hosil qilish ;
- O’quvchilarda insoniylik ,mehr muhabbat o’zgalarga nisbatan bag’rikenglik , fidoiylik tushunchalarini shekllantirish ;
- Darslarda olayotgan bilim va malakalarini oshirish ,erkin fikrlashga o’rgatish .

Darsning rejasi :

- TASHKILIY QISM
- Sinf honasini tartibga solish
- O'quvchilar davomatini tekshirish
- O'quvchilar o'quv qurollarini borligini nazorat qilish
- Bugungi kun yangiliklari bilan tanishish

Asosiy qism

- Yangi mavzu bilan tanishish
- Navoiy hayotini yoritishda “Axborot uzatish” usulidan foydalanish
- Navoiy g’azallaridagi noziklik , hayotiylik.
- Kim ifodali g’azal o’qiy oladi. Bellashuv
- Uyga topshiriq
- Baholash , izohlash

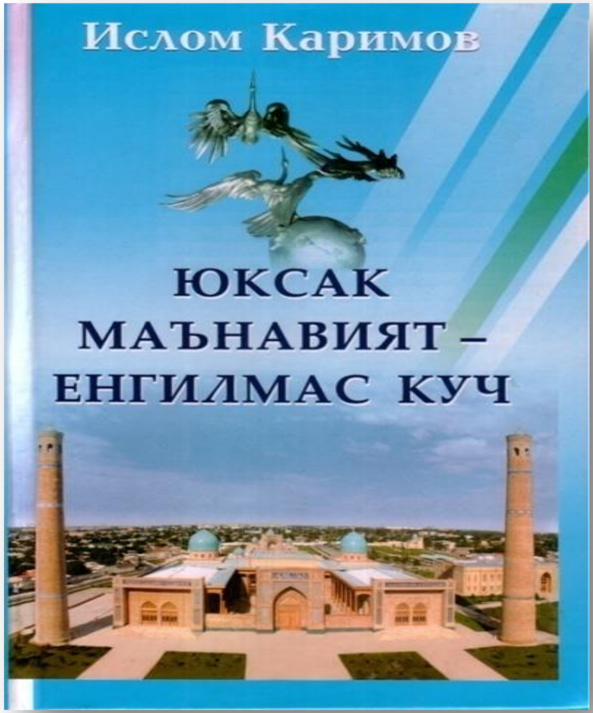

"Agar bu ulug' zotni avliyo desak, u avliyolarning avliyosi, mutafakkir desak mutafakkirlarning mutafakkiri, shoir desak, shoirlarning sultonidir

- Besh asrkim , nazmiy

  saroyni

- Titratadi zanjirband bir sher.
- Temur tig`i yetmagan joyni,
- Qalam bilan oldi Alisher.

O`zbek adabiyotining asoschisi , shoir,olim , ma`rifatparvar , faylasuf,musiqashunos, davlat arbobi Nizomiddin Mir Alisher Navoiy 1441-yil 9-fevralda Hirot shahrida tavallud topgan.

Alisher Navoiy 4 yoshida maktabga borib , turkiy va forsiy tilda she`rlar yod ola boshlagan.

10-12 yoshlarida she`rlar yoza boshlagan ,
15 yoshida shoir sifatida keng tanilgan.

Alisher Navoiy 2 tilda ijod qilgan turkiyda yozgan she`rlariga “Navoiy”
forsiyda yozgan she`rlariga “Foniy” taxallusi qo`ygan

Ulug` qalam sonibi bir necha yil Husayn Boyqaro saroyida oliy martabali lavozimlarda (bosh vazir) xizmatda bo`ldi.

Unga Husayn Boyqaro “Muqarrabi shohiy”,ya`ni shohning eng yaqin kishisi martabasini bergan edi.

Bu sharafli martabaning hukmdor oldidagi imtiyozi shunda ediki,u podshohga bir masala yuzasidan ketma-ket yetti martagacha murojaat qilish huquqiga ega edi.

Ulug` shoirning shoh asari “Xamsa” besh dostondan iborat. (1483-1485 yillar)

1.”Hayratul abror” 1483 yil

2.”Farhod va Shirin” 1484-yil

3.”Layli va Majnun” 1484-yil

4.”Sab`ayi sayyor” 1485-yil

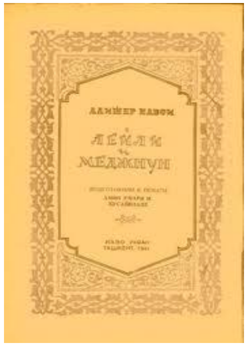

5.”Saddi Iskandariy”1485-yil

O`zbek tilida birinchi marotaba yaratilgan Alisher Navoiy “Xamsa”si bu tilning cheksiz imkoniyatlarini amalda isbot etdi.

Alisher Navoiy hayoti va ijodiga oid test savollari.

1.Alisher Navoiy qachon va qayerda tavallud topdi?

2. Alisher Navoiy necha yoshida savodini chiqarib ,she`rlar yod ola boshladi?

.

3.Navoiy haqida zamondoshlari qanday fikrlarni aytib o'tishgan .

4.Navoiy ijodining yana qanday namunalarini bilasiz ?

5. Alisher Navoiy 1500yilda yozilgan eng oxirgi asari ?

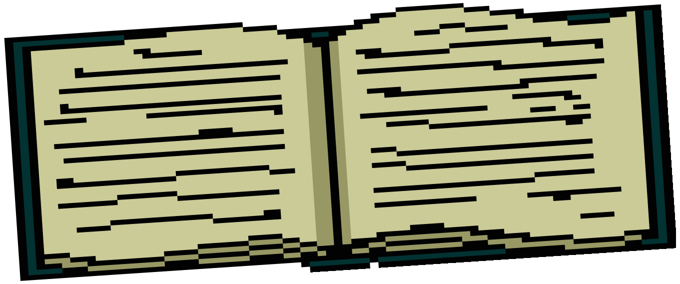

G’azalnin tahlil qiling

Mehr ko’p   ko’rgizdim ammo mehribone topmadim,
Jon base qildim fido orome jone topmadim.

G’am   bila jonimga ettim g’amg’usore ko’rmadim,
Hajr ila   dilhasta bo’ldim , dilistone topmadim

He tirikman ,ne o’luk ,ne sog’, ne bemormen,
Atay olomonkim firoqingdin ne yanglig’ zormen

Nuqtaiy og’zin g’amidan tortibon jadvaldek oh
Ashk selin oqizib sargashta chun pargormen

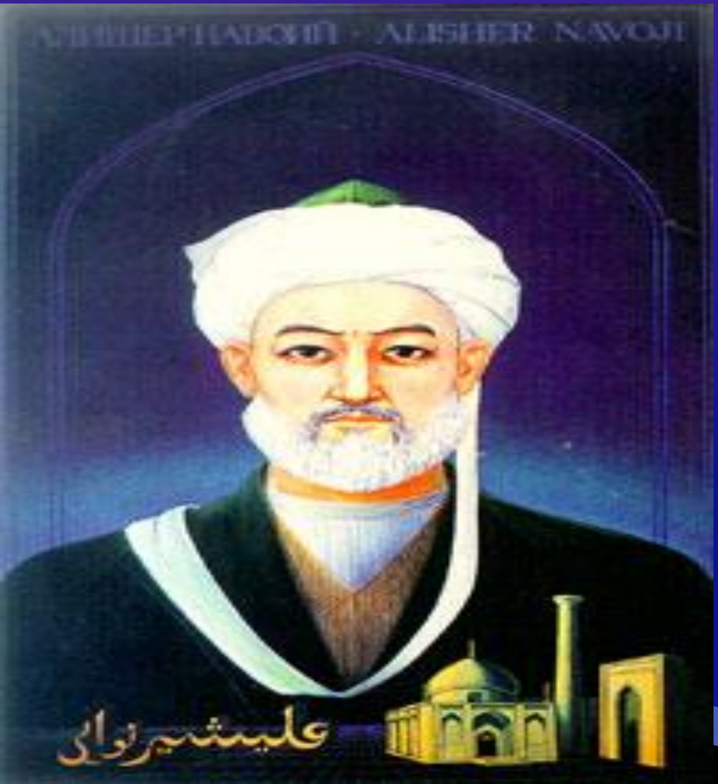

Qaro ko’zim , kelu mardumlig’ emdi fan qilg’il
Ko’zim qarosida mardum kibi vatan qilg’il

Orazin yopg’och ko’zimdin sochilur har ,lahsa yosh
bo’ylakim paydo bo’lur yuduz nihon bo’lg’och quyosh

G’zallarning tub mohiyatini anglashga harakat qiling

G'azal aytish bellashuvi
Eng chiroyli vaifodali g'azal aytgan o'quvchilarga rag'bat kartichkalari beriladi.
g'azalni aytgach uni tahlil qilib berish lozim .

Uyga vazifa
Navoiyning ruboiylaridan yod olish

E’tiboringiz uchun raxmat.